

Vsega sadja pa ne moreš ohraniti v svežem stanju. Tudi je bolje, da se ga deloma tudi nasuši. Neverjetno je, kako je prišlo pri nas sušenje sadja iz navade. S tem seveda tudi ena najbolj zdravih hranil. Za sušenje vzemi zdravo, popolnoma dozorelo sadje, na lese ga nalažaj le v eni plasti in ne kar na debelo, med sušenjem ga tudi preberi, posebno, če sušiš razno sadje nankrat. Češplje suši cele, pa polagoma, ker sicer bi popokale in veliko na vrednosti izgubile. Ako hočeš s češpljem potegniti kožico, potem namoči češplje do pet minut v vrelo vodo, nato hitro v zelo mrzlo vodo, pa se da kožica kar dol potegniti. Jabolka sušimo tako, da jih razrežemo na krljice. Lepše suho sadje pa dobimo, ako jabolko razrežemo na oročke in pečke izločimo. Drobne hruške sušimo cele, debele pa razrežemo na dva, tri ali štiri dele.

Glavno pri sušenju je, da plamen ne pride do sadja, kakor tudi ne dim. Plamen ga osmoli in dimu mu da neprijeten vonj in okus. Ako moreš, suši v peči, ki je bila dobro zakurjena in se je že pomedla. V štedilniku je sadje zelo težko sušiti.

Suho sadje ne daj takoj v kak zaboj, ampak ga lepo na zračnem prostoru razgrni za nekaj dni, potem šele, ko se je prezračilo, ga lahko spraviš. Suho sadje uporabljaj samo kakor za hrano, za one pa, ki težje uživajo suho sadje, pa ga skuhaš. Posebno je to hrano priporočati bolnikom.

Jabolčna mezga. Ako kuhaš sadje tako dolgo, da razpade, napraviš na ta način sadno mezgo. Naiboli priprosta je jabolčna mezga s prav malo sladkorja, pa tudi brez nje. Zrelo jabolko operi, razreži, otrebi, sluzi v malo vode, toliko, da se ne orisodi, ko začnejo jabolka razpadati, odsta vi od ognja, stresi na sito ali rešeto, pretlači in zopet tako dolgo skuhavaj, da se bo zgostila. Med vkuhavanjem dodaj nekaj dišav, cimeta, nageljnovih žbič in limoninih lupin. Ako vkuhavaš močno kislina jabolka, dodaj nekaj sladkorja. Ves čas pa mešaj ker se mezga rada pripali, pa se jeziš na sebe, kakor da nič ne znaš. Tako mezgo kar toplo še spravimo v kozarce, če teh ni pa v lonce, te postavi v krušno peč, kjer naj ostanejo nekaj ur, da se še bolj zgosti

mezga in se na njej napravi lepa skorja. Nazadnje zaveži kozarce ali lonce s pergamentnim papirjem do tedaj, ko želiš uporabiti mezgo v gospodinjstvu bodisi za priboljšek h kruhu ali za sadno potico.

Vinska juha. Vzemi liter vina in pol litra vode ter to prevre. Dodaj košček cimeta in malo sladkorja po svojem okusu, nato pa kot oreh debelo kepico presnega masla. Osoli malo in pusti, da po malem vre. V skodelici stepi dva rumenjaka, dodaj žličko moke, malo mrzlega vina in to vlij v vrelo tekočino. Opečen kruh v taki juhi — vse skupaj — nekaj izbornega!

Sv. Jurij ob Ščavnici. 24., 25. in 26. avgusta t. l. se bo vršil v Pergerjevi dvorani tridnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave, ki se ga naj udeležijo v prvi vrsti dekleta iz obeh gospodinskih tečajev, potem pa tudi vse druge ženske, ki se za to stvar zanimajo. Udeleženke si naj preskrbijo same material za vkuhavanje, steklenice, sladkor in druge potrebščine.

Sprejem v kmetijsko-gospodinsko šolo Kmetijske družbe v Ljubljani. S 1. oktobrom 1931 se otvori trideseti tečaj kmetijsko-gospodinske šole v Ljubljani, ki bo trajal 11 mesecev. Podrobnosti glede sprejema so bile že objavljene v »Kmetovalcu« in v dnevnem časopisu. Pripomniti je samo, da znaša oskrbnina in šolnina mesečnih 450 Din. Ta mesečni prispevek se sprejema tudi v živilih, ki se primerno vračunajo. — V zavod se sprejemajo dekleta, ki se želijo izveždati v dobre gospodinje. Doprskiti morajo 16. leto starosti, predložiti zadnje šolsko in zdravniško spričevalo. Zaželjene podatke nudi Kmetijska družba v Ljubljani, na katero je nasloviti lastnoročno pisane prošnje do najkasneje 24. tega meseca.

*

Cene in sejmska porečila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 8. avgusta tega leta so pripeljali špeharji 30 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 14 do 16 Din, špek tudi po 14 do 16 Din. Kmetje so pripeljali 5 voz sena po 70 do 80 Din, 4 voze slame po 55 do 60 Din, 5 voz

kumarc komad po 1 do 2 Din. Pšenica je bila po 2 Din, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1 do 1.25, kuruza 1.50, proso 2.50 do 3, ajda 1.50, fižol 2 do 2.50, luščeni grah 10 do 12 Din. Kokoš 30 do 40 Din, piščanci 18 do 55 Din, raca 15 do 30 Din, gos 30 do 45 Din, puran 35 do 45 Din, domači zajec pa po 5 do 30 Din. Gobe 1 do 2 Din, borovnice 1.50 do 2, maline 3.50, grozdje 12 do 16, marelice 24, hruške 4 do 6 Din, jabolka 4 do 5, breskve 14 do 20 Din, mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 30 do 36, med pa po 12 do 20 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. avgusta tega leta je bilo pripeljanih 323 svinj; cene so bile sledeče: Mlad prašiči 5 do 6 tednov stari komad 50 do 70 Din, 7 do 9 tednov stari 80 do 100 Din, 3 do 4 mesece stari 150 do 200 Din, 5 do 7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8 do 10 mesecev stari 420 do 500 Din, eno leto stari 550 do 650 Din; 1 kg žive teže po 6 do 8 Din, 1 kg mrtve teže pa po 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 116 svinj.

*

V ČRENSOVCI

V nedeljo, 16. avgusta, to je, v nedeljo po prazniku Marijinega Vnebovzetja bodo našo vrle krščanske mladenke iz Slovenske krajine pohitele v Črenšovce na proslavo efskega Marijinega jubileja. Ob 10. uri je pridiga preč. g. kanonika ČASLA, nato slovesna sv. maša, ki jo bo daroval velečastiti g. dekan. Na zborovanju izven cerkve govori dr. HOENJEC. Krščanska dekleta od obeh strani Mure, 15. avgusta v Črenšovci! Tamkaj bo dekliški tabor, posvečen krščanski in narodni misli. Čim več nas bo, tem veličastnejše bo to slavlje.

DEKLIŠKI TABOR V RAJEHNBURGU.

Zadnjo nedeljo avgusta, 31. avgusta, se bodo dekleta iz Pesavja zbrale v starodavnem Rajhenburgu, kjer stoji slavna cerkev Marije Lurške. Tamkaj se bodo ob priliki proslave 1500 letnega jubileja efskega cerkvenega zbo-

ku. Nadporečnik upaže naredniku, da naj prihodnji dan popoldne pouči moštvo o tem predmetu. Zvečer, ko se je prebral »Befehle«, pa je dejal narednik: »Na ukaz gospoda stotnika bode jutri popoldne solnčni mrk; ako bi deževalo, bo solnčni mrk v sobi št. 15.«

Mlad kadet

Je stopal pri paradi rezervistov pred vrsto gori in dol. Naposled se ustavi pred prvim v vrsti ter ga osorno vpraša: »Kaj si v cilu?« — »Gimnazijski profesor, gospod kadet!« — »Kaj si ti?« vpraša kadet drugega. — »Okrajni zdravnik sem!« mu odgovori ta.

dobrote revežem, ne da bi mu bilo kedaj zmanjkalo.

O junakinji hrvaškega Zagorja Veroniki Deseniški krožijo po obeh straneh Sotle vse močnejše nemogočnosti ter izmišljotine. Hrvati trdijo, da je bila reva kot mučenica zazidana živa v sobo rojstnega gradu Naš Tabor na griču pred Deseničem. Guzaj je seve obiskal ta grad. Pustil si je pokazati sobo, v kateri je končala tako strašne nasilne smrti Veronika. Tamkaj je še opeka, katero so rabili za zazidanje vrat. Kos te opeke je vtaknil tudi Guzaj v žep in bil od tedaj obvarovan pred ječo. Ako bi ga bili tudi prijeli ter pahnili v kajho, bi ne bili mogli zakleniti vrat, ker tega bi ne bil dopustil čudežni kos opeke iz zazidanih vrat sobe Veronike Deseniške.

Kraj Olimje pri Podčetrtku smo omenili v naši povesti parkrat. V Olimju je znamenita cerkev Marijinega vnebovzetja, ki je bila pozidana leta 1675. V žagradu je med drugimi stari nami tudi zelo star mašni plašč, ki ga že dolgo ne uporabljajo pri najsv. daritvi. Guzaj je bil itak pogosto v Olimju in nekoč je obiskal celo

cerkev. Podal se je v zakristijo, odprl omaro in zadel na starodavni plašč. Dal si ga je preko glave in se zasukal v njem trikrat okrog. Plašč mu je podelil moč, da ga ni mogel nobeden duhovnik zmaševati, ali mu sploh škodovati s pomočjo raznih žegnjev. Guzaj je bil vendar srdit sovražnik duhovščine, katere ni le črtil, ampak jo tudi dejansko napadal in ropal po župniščih. Župniki bi mu že bili posvetili in ga zmaševali v solnčni prah, pa kaj, ko se je zavaroval proti temu z olimskim mašnim plaščem.

Od vseh grozodejstev, katera je vršil roparski glavar tekom let po krajih od Št. Jurja do Brežic, je ostalo narodu najbolj v živem spominu ono o podkovanju. V ljudski pripovedki ne zabije Guzaj žrebčev v pete Hrvatom, kakor se je to zgodilo resnično, ampak jezični ženski Zadeva s podkovanjem bableta je tale:

Že bolj postarana ženica se je podala z Drenskega rebra na Pilštajnu na Planino na sejm. Lepo oblečen gospod je sedel ob potoku, kamor je stopila babnica, da bi si umila čevlje, ker ni marala preveč z blatom oštrafotana na

ra poklonile svoji nebeški Zaščitnici, ki je najsvetlejši vzor krščanskih kreposti! Škofijski voditelj Marijinih družb preč g. kanonik ČASL. bo imel ob 10. uri cerkveni govor. Po cerkvenem opravilu bo zborovanje izven cerkve, kjer bo govoril predsednik Prosветne zveze dr. Jos. HOHNJEC. Dekleta iz Posavja in sosednih krajev pridite! Tudi naše sestre iz sosedne Kranjske so vljudno vabljene!

Romarski izlet na Pljujsko goro. Centralni odbor prosvetnih društev frančiškanske župnije v Mariboru obvešča vse, ki se želijo v nedeljo, dne 30. avgusta tega leta udeležiti romarskega izleta na Pljujsko goro, da imamo polovično vožnjo le tedaj, ako se jih prijavi najmanj 800. Priglasiti se je treba do 22. avgusta ali pri predsednikih prosvetnih društev ali pa pri vratarju frančiškanskega samostana, kjer se dobijo izkaznice in se plača vožnja. V slučaju, da se jih 800 ne oglasi, se romanje tudi ne more vršiti. Zato razvite vsi oni, ki želite, da se vrši izlet, živahno agitacijo. Tajnik.

Na fant. taboru na Gorci pri Sv. Petru pri Mariboru v nedeljo, dne 30. avgusta govorijo: Franc Jerebič, podpravn. Zadrúžne gospodarske banke kot zastopnik Kat. akcije: Kako naj fant pospešuje versko življenje družine, dr. J. Jeraj; Fant kot bodoči gospodar in M. Geratič: Fant in domača gruda ter zastopniki posameznih župnij.

Na fantovskem taboru pri Sv. Treh Kraljih v Slov. goricah v nedeljo, dne 23. avgusta govorita č. g. Marko Kranjc: Fant kot bodoči gospodar, in M. Geratič: Kako naj fant pospešuje versko življenje in domačnost družine. Iz vsake župnije ima po en fant kratek pozdravni govor.

Št. Janž na Dravskem polju. Naše društvo je na delu. Fantje in dekleta so res pridni! Vedno imajo kako igro pripravljeno, da nudijo domačinom dovolj poštene zabave pa tudi pouka. Sedaj so si pa izbrali celo opero »Kovačev študent«. V nedeljo, dne 16. avgusta se vrši ta predstava v društveni dvorani ob 3. uri popoldne. Vstopnina je običajna vendar zelo nizka. Prosimo vse, ki še niso videli kaj podobnega, da se udeležijo predstave, ker je nekaj svojevrstnega. — Na svidenje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo 23. avgusta t. l. bo pri nas otvoritev nove Pergerjeve dvorane. Ob tej priliki bo tukajšnje Bralno

društvo priredilo pod vodstvom g. V. Kočka prekrasno spevoigro »Darinka«, pri kateri se vse poje. Ker še kaj takega pri Sv. Jurju niste videli in slišali, ste tembolj vabljeni vsi. Med odmori svira domači tamburaški zbor. Bog živi!

Fantovski tabor pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredi Prosветna zveza za ljubomerski okraj. Tabor bo 23. avgusta. Ob pol 10. uri bo cerkvena slovesnost s pridigo, po sveti maši pa zborovanje pred cerkvijo, na katerem bosta govorila zastopnika mariborske in ljubljanske Prosветne zveze in več kmetijskih fantov. S taborom bo združena popoldanska športna in lahkoatletska prireditev, ki bo brez vstopnine. Posamezniki tekmujejo v kolosarjenju, skeku v daljino in višino, štafetnem toku in v metanju krogle. Zmagovalci dobijo lepa darila, ki jih nabavi ekrečni odbor. Večbajte in se pripravite, da zmagate. Fantje 23. avgusta vsi k Sv. Juriju ob Ščavnici, da na javnem taboru pokažemo, da v naših srcih še gori ogenj katoliških načel. Na vesele svidenje.

Središka prosveta uprizarji s sodelovanjem mladinskih odsekov »Sloga« in »Vigred« dne 15. avgusta ob 8. uri zvečer in v nedeljo 16. avgusta ob 3. uri popoldne v Društvenem domu v Središču krasno ljudsko igro s petjem v 5. dejanjih »Uboga pevka«. Igra slika trpljenje žene — matere in njenega otroka ter nam v živih prizorih pred očuje srečo nenadnega snidenja z očetom. Vabimo Vas, da si v obilnem številu ogledate to igro. Vstopnice so po 5 in 2 Din.

Polzela, Pasijonske igre se bodo uprizarjale v dneh 14. avgusta ob 8. uri zvečer, 15. in 16. avgusta pa ob 3. uri popoldne. Igre so letos v toliko spremenjene, da so za pet slik dalje, in sicer se na novo uprizarijo sledeče slike: 1. Jezus izganja trgovce iz templja; 2. Jezusovo slovo od Matere; 3. Marija mazili Jezusa; 4. Judež se obesi; 5. Spemanje s križa. Igre bodo letošnje leto neprimerno lepše, ker je na razpolago mnogo večji oder v novem društvenem domu. Režiser bo g. Janko Novak, član Ljudskega odra v Ljubljani. Ker se igre radi visokih režijskih stroškov ne bodo ponavljale, vabimo tem potom vse k obilni udeležbi. Predstave se vrše v novem Prosветnem domu. Vstopnina: I. sedeži 15 Din, II. sedeži 10 Din, stojišča pa 5 Din.

Gornja Ponikva pri Žalcu. Kakor smo že poročali, uprizarji prosvetno društvo »Slomšek« na lovrenško nedeljo, dne 16. avgusta tega leta v župniškovi zti na Gornji Ponikvi ob treh popoldne igro »Žrtev spovedne molčečnosti«.

Tramerje. Prosветno društvo uprizarji v nedeljo 16. avgusta ob pol 4. uri popoldne igro »Užitkarje«. Med odmori igra tamburaški zbor.

*

Marsikaj novega o zlato.

Ako slišimo besedo »zlato«, se nam rodijo takoj pomisli o dragocenosti in redkosti. Skozi tisočletja je pomenjalo zlato: bogastvo, čast ter mogočnost. Znano je bilo, da se nahaja zlato v raznem kamenju ter rudninah in ga naplavlajo reke s hribov v doline. Na zlato najbogatejši reki sta v Evropi: nemški Ren in ruska Volga. Najnovejša raziskovanja glede zlata so rodila zelo veliko čisto novega.

Zlato povsod.

Poskusi raznih učenjakov in predvsem profesorja Ragnarja Bergen so dokazali, da je najti v praktičnem oziru povsod zlato. V naši prehrani, bodisi da je živalskega ali rastlinskega izvora, da celo naše lastno telo vsebuje zlato, četudi v najmanjših količinah.

Dokazano je, da ima ščuka tri miligrami zlata, ostriga pa le deseti del kolikor ščuka. Navadni rženi kruh vsebuje na 1 kg 0,4 miligrami; krompir 0,1 miligrami in sočivje v splošnem 0,3 miligrami na 1 kg. Ovsene plevle 2 miligrami na kg; jetra in srce od vola le eno desetinko od ovsenih plev. Voda in človeška kri vsebujeta 0,3 miligrami na 1 liter; navadna voda, sadni in grozdni sok 0,1 miligrami. Izredno veliko zlata je v živinskih možganih, 15 miligramov pri enem kilogramu. Ta množina bi se dala teoretično izrabljati, ako bi bilo dovolj živalskih poceni možganov, ker se sicer izplača pridobivanje zlata že, če je dobiti v 1 kg 5 miligramov.

sejmišče. Gospod je pričel z žensko razgovor in jo vprašal ob koncu prav prijazno, kaj neki ona misli o Guzaju, ali je dober, ali resnično razbojnik. Bable ni poznalo Guzaja, pač pa slišalo že mnogo o njem, da je tat, ropar in se je odrezala na kratko, češ: »Bog nas obvaruj zlodijevih sinov, kakor je Guzaj, ki ne spada drugam nego za pete na gavge (vislice)«. Gospod se je nasmešnil ženski sodbi, jej ponudil čutarico z žganjem in jo še vprašal, kedaj in kod se misli vrniti s sejma. Ženska je povedala po pravici, da gotovo danes pred večno lučjo in prav po tej poti, po kateri gre sedaj. Gospod jo je potapljal ljubeznivo po rami, jo vščipnil na rahlo v lice in jo prosil ob slovesu, naj mu prinese proti dobremu povračilu in napitnini nazaj grede s Planine zavojček srednje dolgih žrebljev. Jo bo pričakoval ravno na tem mestu, sam ne more v trg, ima preveč opravka v hosti. Babnica je obljubila radevolje in sta se razšla.

Ob večni luči je že čakal oni prijazni gospod pri potoku. Ženska mu je izročila polna radostnega pričakovanja napitnine žreblje. Neznane

jo je še povabil, naj sede tik njega, ji ponudil čutarico z žganjem, nato se zadril na ves glas: »Baba, sezuj čevlje!« Nahruljena je prestrašeno ubogala, pograbil jo je za boso nogo, izvlekel iz žepa kladivo, odprl zavojček z žreblji in vkljub odporu, kriču ter viku je zabil babnici lastno-ročno s Planine prinešene žreblje v pete. Ko je bil gotov z neusmiljeno krvniškim delom, je rekel:

»To je, baba neumna, tvoja napitnina iz rok Guzaja, katerega si zmerjala zjutraj za razbojnika, ki spada za pete na vislice!«

Guzaj je odšel in prepustil vikajočo babnico grozni usodi.

Konec.

Nov vozni red

se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena Din. 2.—.

— Prijazno vpraša nato tretjega: »Kaj pa ste vi, gospod, v civilu?« — »Kočijaž pri baronu Šidlu!«

Preveč vprašanja.

Oče že ni vedel kaj početi, ker ga je mali Franček neprestano izpraševal po tem in po onem. Nazadnje mu je ostro zapovedal, naj ga pusti pri miru.

Franček: »Oče, samo na eno vprašanje mi še odgovorite! Rad bi vedel, kdaj je umrlo moje morje.«

Molčljivost.

Jurček: »Ali zna tvoja žena molčati?« — Blažek: »Pa še kako! Za 400 Din mi je napravila lani dolga, pa mi ni povedala prav ničesar!«